

Бібліографічний огляд
«Про що шелестять сторінки журналів»
(Шевченкіана у пресі)

Знову і знову повертаємось ми до Шевченка. Вже стільки мовлено і написано, що здається, немає серед його творів недослідженої поезії чи хоча б рядка. Про Тараса Шевченка – поета, художника, музиканта і людину – написано вже не одну сотню книжок, не одну тисячу наукових розвідок та публіцистичних статей, і нема числа виголошеним на його честь доповідям та промовам. Шевченко став для нас символом, образом, що перебуває десь у глибинах людської підсвідомості, біля самісіньких джерел національних традицій. Та це лише ілюзія, Шевченко як явище велике й вічне – невичерпний і нескінченний. Шевченко росте, розвивається в часі, в історії і нам ще йти до його досягнення. І в цьому ми, ще раз, пересвідчуємося, гортаючи сторінки газет та журналів. Літературо та мистецтвознавці відкривають для нас прочитання різностороннього доробку Кобзаря під кутом зору сучасності, знаходять в його творчості, паралелі з сьогоденням. Шановні читачі! Вернісаж публікацій в пресі, підготовлено для всіх бажаючих дізнатися більше про нові дослідження творчості Великого Кобзаря, з якими ви можете ознайомитися в бібліотеці нашого закладу.

Науково-теоретичний журнал «Слово і час» багатий актуальними дослідженнями про творчість Шевченка, серед них стаття доктора філологічних наук, директора інституту літератури Миколи Жулинського: **Апостольська місія Тараса Шевченка та ідеали слов'янської єдності / М. Жулинський // Слово і час. - 2015. - № 3. - С. 3-19** – в якій розкрита тема самоусвідомлення Тарасом Шевченком своєї апостольської місії, що полягала в уособленні духу, сподівань рідного народу, у поширенні освіти, необхідності національної та соціальної революції. Висвітлюється діяльність Кирило-Мефодіївського братства та його ідеологія в контексті європейського національного руху, зокрема слов'янського. Розглядаються особливості італійського, польського та українського месіанізму.

Творчості Шевченка притаманна глибинний психологізм, особливо, коли предметом розгляду постає людина, або прояви її іпостасі. Одним з першим хто зацікавився проблемами вивчення артистичної природи Генія, був Іван Франко, аналізуючи психологію творчості Шевченка, він використовує досягнення асоціативної експериментальної психології. Дослідження проблеми психології творчості Тараса Шевченка, психології Шевченка, як митця універсального типу, подано в уже згадуваному часописі «Слово і Час»: доктором філологічних наук **Генералюк, Л. Нотатки до психологічних студій над Шевченком і його творчістю // Слово і час. - 2012. - № 5. - С.3-19** - тут розглянуто деякі суб'єктивні психологічні фактори: специфічний тип характеру Шевченка, емпатію, здатність до апперцепційної транспозиції, унікальне синестетичне світосприйняття. На думку автора цілісний образ мультиталановитого митця, будується на інтердисциплінарних, з урахуванням словесної та мистецької спадщини, студіях його психології.

Творча спадщина Кобзаря у всій своїй багатогранності є монолітна, цільна, з нерозривною єдністю творчого мислення. Різні види художньої діяльності нашого Митця становлять органічне ціле, взаємно розвиваючи, доповнюючи і пояснюючи один одного. Вивченню художніх образів, реалізованих завдяки взаємодії кодів двох мистецтв - образотворчого та словесного презентує публікація: **Генералюк, Л. Код образотворчого мистецтва у слові Шевченка: колористика // Слово і час. - 2013. - № 2. - С. 3-13.** Науковець досліджує літературознавчі образи, залучаючи термінологію мистецтвознавства. Ще одне з нових досліджень присвячених творчості Шевченка-художника пропонує науково-методичний журнал «Мистецтво та освіта: **Степовик, Д. Тарас Шевченко та українське образотворче мистецтво // Мистецтво та освіта. - 2014. - № 1. - С. 2-8.** Автор аналізує унікальний внесок Шевченка-образотворця в національне мистецтво, який полягає в тому, що він дав досконалі та повноцінні зразки майже всіх жанрів живопису і графіки; закликає «прочитати» Шевченка відповідно до реалій початку XXI ст., до вічних тем і вселюдських проблем, дати

Україні, усій світовій науковій спільноті постать Шевченка-творця з найповнішим, найоб'єктивнішим інформаційним забезпеченням.

За вуаллю поетичного і прозового слова, у ритміці графічного малюнка та відблиску барвистої палітри живопису криються щедроти музичного таланту Тараса Шевченка. Стосовно музичного обдарування Шевченка, необхідно відзначити, що музикальність є визначальною рисою менталітету українців. Шевченко мав голос приємного сріблястого тембру – тенор. Він співав серцем і був визнаний справжнім народним співцем України. Високу оцінку Шевченкові-співаку дав відомий фольклорист М. Максимович: «...заслухувались ми співаючого Шевченка – цієї мистецької натури, що так багато відбилась у живопису, віршуванні, а найсильніше і найкраще в співі українських пісень». Музична біографія Кобзаря досліджена в публікації журналу «Учитель музичного мистецтва»: **Прокопович, Т. Шевченкові сходинки до музичного Парнасу // Учитель музичного мистецтва. - 2014. - № 2. - С. 20-26.** Завдяки надзвичайній мелодійності та ритмічній природі своїх поезій Шевченко здобув славу одного з найбільш музикальних поетів світу. Поетична спадщина нашого Тараса виросла з української народної пісні. Нікому до Шевченка і після нього не вдавалося так щиро, палко і повно передати почуття народу, його волелюбний дух, ніжну, мрійливу душу та сподівання на кращу долю. Про глибокий органічний зв'язок поезії Шевченка з музичною творчістю йдеться в статті науково-популярного журналу «Наука і суспільство»: **Левенко, О. Т. Г. Шевченко і музика: мелодійність, пісенність поезії // Наука і суспільство. - 2015. - № 1-2. - С. 15-26.**

Просвітницька діяльність Шевченка досліджується в матеріалі: **Страшна, Л. Розбудити людину в людині: Т. Г. Шевченко про освіту і виховання // Педагогічна майстерня. - 2015. - №1, січень. - С. 42-46** - опублікованому в науково-методичному журналі «Педагогічна майстерня» номері першому 2015 року. Це одна із спроб узагальнити і вивчити думки Шевченка щодо виховання та освіти, про його наполегливу боротьбу за поширення освіти. Шевченко ніколи не був учителем і не писав педагогічних творів, окрім «Букваря Южнорусского», однак в його поезіях, повістях і драмах, у щоденнику і листах є чимало цінних думок про

поширення освіти серед українського народу, в яких Тарас Григорович порушував морально-етичні теми, розмірковував про важливість родинного виховання, освіти й освіченості в житті людини, про роль народних традицій і фольклору в становленні високодуховної, особистості.

Духовність для Шевченка – це перемога над собою, над обставинами, це здатність піднятися в небо духу, що вимірює час вічністю. Маючи виняткову чутливість до страждань людини Тарас здійснив переінтонування людської доброти. Людська доброта, в його творчості, є сутністю людяності, як основної ознаки людини. Такий лейтмотив літературної розвідки доктора філософських наук, голови правління Товариства «Знання» України Василя Кушереця: **Тарас Григорович Шевченко: приклад утвердження людяності / В. Кушерець // Наука і суспільство. - 2015. - № 5-6. - С. 10- 21.** Людяність для Кобзаря є дорожнім знаком, верстовими стовпами, які направляють його у вічність. Життя Генія вимірюється не в довжину, а у височінь морального сходження, в трансперсоналізації цих цінностей в серця свого народу.

О. Ставінська